

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — " —
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felolvasó szerkesztő: **Kohányi Gyula.**
Kiadók: **Hoffmann és Társa.**

Hirdetési díj:
Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseket alk. szerint jutányos áron vetelnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

Csavargó cselédek.

Debreczen, jan. 23.

(k.) Eötvös Károly mondta ezt a budai királyi palota szolgálóira és lakáj népségére s Szilágyi Dezső az elnöki székéből rendreutasította érte.

Érdemes ezt a mondatot kiemelni az országgyűlési tudósítások stereotip keretéből.

»Gyalázatosabb sérelmet az országgyűlésen és nemzeten elkövetni alig lehet, mint azt, hogy midőn a király szent személye iránt való vallásos hűséggel, áhítatos tisztelettel ide jönnek néha az ország fővárosába s felséges királyunk lakását meg akarják nézni, idegen csavargó cselédekkel, csehokkal és németekkel kelljen találkozniok...»

A törvényben elrendelt magyar udvartartás végrehajtásának megdöbbenően igaz képe ez, amelyre Bánffy azt mondta, hogy megfelel a törvénynek.

Lássuk tehát, ki sértette meg az országgyűlés és az ország méltóságát, Eötvös Károly-e, aki azért a mondatért két rendreutasítást kapott, vagy Bánffy Dezső, aki azt állította, hogy végre van hajtva az 1492. évi VI. tcz., mert van magyar udvari marsal.

Mi az a magyar udvari marsal? kérdezte rögtön Bánffytól Meszlényi Lajos, aki aztán erre a kérdésre nem méltóztatott felelni.

Magyar ember ugyan, azzal sem vádoljuk, hogy teljesen az osztrák kollegája néhai Széchenyi Antal gróf nézeteit követi mindenben, de az tény,

hogy német intézmény. A magyar királynak meg vannak a maga zászlósai, azokkal kell magát körülvétenie, kiszolgáltatnia ott lábatlankodnak ugyan azok is, de mit ér, ha egyebet nem csinálnak.

Láttuk a Vaskapunál, mennyire semmit sem ér az az 1893-iki rendelet, amely a »külső« udvartartást külön választja. Mit ér a külső czafrang, ha maga a lélek nem magyar, ha német, ha osztrák.

Mi magyarok évenként négy millió hatszázötvenezer forintot fizetünk az udvartartás költségeire, megköveteljük érte, hogy azt egyedül magyarok élvezzék, ne legyen ahogy azt a magyar király lakásán egy lélek sem, aki nem magyar állampolgár, aki nem magyar nyelvű nem magyar erelmű ember.

Mindenki, a ki magyar kenyeret eszik, törvény értelmében köteles magyarul tudni, mindenki, aki magyar közhivatalt visel annak magyar állampolgárnak kell lennie.

Ezt így rendeli a régi, így az új törvény, amelyre a király megesküdött, hogy »mind maga megtartja, mind mások által megtartatja.« A király minden tettéért a kormány felelős, gondoskodik tehát róla, hogy a magyar törvény végrehajtassék, s ne környezzék a magyar királyt idegen csavargó cselédek.

Mert azok, csavargók. A ki nem fér meg a magyar hazájában, az nem érdemel más nevet. — most elűthette Szilágyi Dezső rendreutasításával a bővebb fejtegetést, — de nem fogjuk elfe-

lejteni, lesz még rá nem alkalom, a mikor is számon fogja pártunk kérni a kormánytól, mint igyekezett érvényt szerezni a magyar törvényeknek.

Ne feledjük, hogy mindig baj háruult az országra, ha a királyt idegenek vettek körül, — intő példa gyanánt álljon előttünk II. Endre király szomorú története.

A képviselőház mai ülése. A képviselőház ma d. e. 10 órakor tartott ülésén folytatták a költségvetés részletes tárgyalását. Szólásra fel vannak irva még a rendelkezési alaphoz Lepsényi Miklós, a honvédség-vezető-helyettes, Barabás Béla, Rátkay László és Papp Geza. — A király személye körül miniszteriumnál Asbóth János beszélt. A mai ülésen 12 órakor félbe szakították a költségvetési vitát, hogy a kérvényeket tárgyalhassák.

A banktárgyalások. Az osztrák-magyar bank szabadalmára vonatkozó tárgyalásokról közölt tegnap jelentésünket a hivatalos hírek is igazolják. A támadt új differenciák következtében — mint értesülünk — Lukács László pénzügyminiszter a napokban Bécsbe utazik, hogy az osztrák miniszterekkel és a bank megbízottjaival szóbelileg tárgyaljon a kiegyenlítés módjai felett.

Interpellációk. A képviselőház mai ülésén 3 interpellációt terjesztettek elő. Rakovszky Zoltán a Majláth-affer ügyében fogja meginterpellálni Walsics közoktatási minisztert, Szapary László gr. a belügyminiszterhez intéz interpellációt a pestis behurczolása ellen teendő óvintézkedések tárgyában. Ugyancsak a belügyminisztert fogja meginterpellálni Várossy Gyula is a felső csiki szolgabíró tulkapásai miatt.

A „DEBRECZEN” TÁRCZAJA.

VIGASZ.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

Írta: **Lengyel Elza.**

Ha elmegy is az idő
Nem élek hiába!
Megnugtat engem az én
Lelkemnek világa:

S a mit itt nem nyerheték,
— Tudom majd az égbe.
Igazságos isten ott
Jutalmazand véle!

Es így szóland majd hozzám.
— Bizony édes lányom,
Több jóra vagy érdemes
Magam is belátom!

S a mid eddig nem volt meg;
Az lesz most jutalma;
Hogy örökké bírod itt —
Nem muld alakba! . . .

A hétről.

— A »Debreczen« eredeti tárczája. —

No most már igazában csörög a farsangi csörgő, a január, ha a havat meg nem hozta is a vasárnapi és hétköznapi vadászok mély szomorúságára, de meg hozta a mulatságokat, ezt meg leginkább a divatárusnők és kis asszonykák szívbéli igaz öröme, melylyekkel pedig annyi sok édes gyönyörűség jár, mint az az első béli ruha, azok a szenvedélyes kerिंगők, de hát még, ha azt felirhatnók mind, miket a snájdig táncosok, jogász s gazdász legények sugdosnak a kipirult leány füleibe, bizony bizony nem a tarka eziczáról vagy az azokban a beszédekben szó?

Nem hiában, hogy váárral kezdődött ez

a hét, amikor szóval olyan sok a mézeskalács, de talán ezen a héten még a mi forrón szeretett megyefőnökünk is sem lehetne valami keserűt vagy éppen savanyut mondani, mert a mi szeretett főúrunk is nyugton volt ezen a héten — hihetőleg a hadházi babérok nyugodott meg annyira, — hogy ezen a heten egyetlen egy hivatalnok ellen sem indított meg fegyelmet, sőt, mi Ő magasságánál szokatlan, mosolygott is egyszer a vármegye kövér öreg huszárjára, miből a beavatottak közeli politikai válságokra következtetnek vagy hogy legalább Blaur a vármegye öreg házara akar egy pizai toronyot építtetni s arra gondolva mosolygott el a mi szeretett főispánunk, aki tudvalevőleg nagy barátja az eredeti ötleteknek, meg, — meg . . . no még sok másnak is? . . .

A bálozás is megindult, még pedig sarkantyupengessel, jó magyar nótákkal szeredán este a »Korona« disztermében, a mi derék eszmadia iparosaink tartottak, ahol ugyan ha dajcsos hopsza nem is járta, de volt körmagyar, csár

KÜLFÖLD.

Az angol kékkönyv. A ma megjelent kékkönyv közli, hogy Salisbury lord az osztrák és a magyar külügyi kormány megkérdezése után múlt év október 20-án az összes hatalmaknak köriratot küldött azzal a javaslattal, hogy kényszereszközökkel éljenek, ha a szultán a hatalmak által jóváhagyott reformokat vonakodnék elfogadni. A hármas szövetség hatalmai igencsak válaszoltak, Marschall báró berlini angol nagykövetség azt mondta, hogy ily fontos irat alapos megfontolása nélkül végleges választ nem adhat. Németország azonban ama lépésekhez, amelyekben a hatalmak megegyeznek, szívesen fog hozzá csatlakozni azzal a céllal, hogy Törökország integritását fenntarthassák és a török alattvalók helyzetét megjavítsák.

A kékkönyv továbbá azt mondja:

Siskin szólalt fel először a kényszereszközök ellen. November 28-án a O'Connor angol nagykövet azt jelentette, hogy a császár felhatalmazta Siskint annak kijelentésére, hogy az esetben, ha a szultán ismét rendes kifogásait hozza fel a hatalmak által javasolt reformok végrehajtását illetően, az orosz kormány nem fogja visszautasítani, hogy a kényszereszközök alkalmazására vonatkozó angol javaslatokat azzal a föltétellel megfontolástárgyává tegye, hogy a hatalmak arra nézve egyetértenek — Courcel londoni francia nagykövet december 23-án Salisbury-nak a francia kormány jegyzékét adta át, melyben a Camben francia nagykövetség adott utasítások foglaltaknak. Az utasítások a hatalmakkal közös eljárást rendelik azon előfeltétellel, hogy a következő három pontra nézve megegyezés jött létre: 1. Törökország integritása. 2. Semmiféle külön eljárás. 3. Semmiféle condominium. A kényszereszközök kérdését illetően Franciaország, úgy mint Oroszország beleegyezett, hogy a kérdést megfontolja, ha a hatalmak egyértelműleg feltétlenül szükségesnek tartják a kényszereszközök alkalmazását.

dás. A nyalka magyar legények, szép magyar leányok igazi tünderkeríté varázsolták a termet, amelyben ma este meg a hazafias függetlenségi kör tartja a szokott farsangi mulatságát, mely mindig egyike szokott lenni a legjobb s legmagyarosabb izü bálóknak, mely hogy az idén is sikerülend: arról kezeskedik a derék rendező bizottság, melynek B. Nagy János bátyánk, a körelnöke áll az élén, kinél pedig talán már a világon sincs szivesebb házigazda, háthogy is ne lennénk ott, de biz ott leszünk mindnyájan, még pedig reméljük — kivilágos kivirradtig? . . .

A színháznál is a kuliszák megett pironkodik most a kurtaruhás, feszes trikós operette-muzsa, mióta ott felcsendült a jubileumos előadásokon a nagy művész E. Kovács Gyula érczesen csengő hangja, mint Keenan színész vagy az őrjöngő Lear király, mikor koronát, szeretet, reménységet, mindent, de mindent elveszített. . . A 40 esztendő múlt után dicső, méltó ünneplés volt ez is, melylyel a nagy művész, a régi debreczeni diákok valóban érdeme szerint kitüntette Debreczen igaz szeretete. Azok a lelkes tapsok onnét a diák helyről, a régi emlékek, hogy is feljöhodnak ez egészséges tenyér csattantásokra, mikor még a művész maga is olyan rózsás arcú,

Debreczeni ipartestület.

Debreczen, jan. 23.

A mindennapi események zajától távol, ott az Iparos kör egyik szobájában, dolgozik már hónapok óta egy kis, de lelkes csapat. Zászlajára az »Ipartestület« jellegje van hímelve s már-már büszkén tekint az zászlónak, mert az maholnap diadalt jelent.

Szinte nem hinné az ember, hogy az ipartestület, mely más városokban már rég létesítve — alkotást és békét hozott a szerte ágazó iparos érdekek között, mely harcokat idézett elő egyszer más-szor városunk iparosai között, már csak tervezése által is. A két tabor ad az harcot folytatva egymás ellen, győzött a rossz; de 12 év is nagy idő és évek multával az ellenség csak fogyott, tavaszra aligha nem ellenség és jó barát karöltve sétálhat be az »ipartestület« kapuján.

Miért ne lenne Debreczennek ipartestülete? A hol még csak létesült — ma pedig már az ország 320 nagyobb városában virágzik — ott csak a jó egyetértést teremtette meg az iparosok között, megtanította őket saját ügyeik önjogú elintézésére. Az összes munkás és tanonc ügyeket magok intézik. — Vajjon nem ezen ügyek azok, melyek miatt legtöbbet panaszkodnak iparosaink?

Iparhatósági biztosunk lehet a legkiválóbb képzettséggel bíró jogász és hivatalnok, de vajjon lehet-e tőle kívánni, hogy az egyes iparágak speciális természetének megfelelőleg és ne a hideg paragrafusok szerint ítélkezzen? Ugyan elég volna-e arra egy emberi élet, hogy minden ipari szaknak indebindjét ki tanulmányozza? Mennyivel más az ipartestületi békebíró! Ott iparos iparos felett ipari szempontból ítél. Lehetnek a törvénynek jó paragrafusai, de valódi igazsággá csak a szakmabeli értelem fogja azokat alakítani! Példára egy Debreczen értelmiségével egyenrangban álló nagy város ipartestülete, mely tíz évi fennállása után humánus működésével annyira vitte 1895-ben, hogy 1000 iparos és 6000 munkás évi forgalma mellett csak 650 panasz esete volt, ebből is 600-at röviden békéltetve szöbelileg intézett el s csak 50 került a békebíró ítélete alá. A mi iparhatóságunknál egy hónapra több esik ennél.

Az ipartestület, van hivatva azt a testületi szellemet ismét felébreszteni és

istápolni, mely a czéh rendszer megszűntével nyomtalanul eltűnt, mert a mai ipartársulatok bebizonyították, hogy erre nem képesek. Ma minden iparos magára van hagyatva, alig ösmeri egy csekély részét iparos társainak, bajában nincs segítsége. Ipartestület! egyesült erővel egymást megősmerve és megbecsülve mennyi mindent lehet elérni, mennyi surlódásnak lehet személyes érintkezéssel elejét venni? Es az a munkás, vagy tanonc, ki látja hogy ügyeit magok a mesterek intézik, nem-e nagyobb tisztettel és becsülettel fog viselkedni mesterei iránt, mint most, midőn munkaadóját — mint törvény szerint egyenrangot — az iparhatóságnál egyszerűen bepanaszolhatja.

A testületi bíraskodás mindenütt csökentette a surlódások, panaszok számát, s megkíméli az iparosokat attól, hogy munkásaik kénye kedvére néha fél napokat töltsön az iparhatóság hivatalában.

Hol vannak a még égetőbb ipari kérdések: szövetkezetek, elaggottak nyugdíjintézetei, munkahelye, munkások szállója és munkaközvetítése?

Ezek csiráját mind az ipar testület rejti magában.

Ott a hol az ipartestületek helyes és kellő érdeklődés mellett, fennállanak, ott ezek az intézmények már rég létesültek és virágzanak: munkaadó és munkás egyenlően részesednek ezek jövedelményében. S mi van mindezekből Debreczenben? Ez a kérdés felelet nélkül marad!

De mégis a felelet az, hogy az ipartestület nem kell, mert: a meglévő ipartársulatok vagyonát elveszi, beolvassza, újabb terhes megadóztatást ró az iparosokra; nem ipartestület az, melynek ülésén az iparhatósági biztos jelen van, sőt néha elnököl is stb.

Valóban kiskorúak azon iparosok, kik így gondolkoznak s rájuk fer nagyon az »ipartestület« jótékony szelleme.

Hisz a törvény értelmében nem köteles egy ipartársulat sem átadni vagyonát az ily ipartestületek; ezt nem fogja tőlük kívánni senki, sőt a törvény értelmében ily követelés ellen ép az az iparhatósági biztos ti takoznak kinek jelenléte az ülésben egyik kifogás! Igaz ugyan, hogy az ipartestület csak évi tagsági díjából lehet fenntartani, de van Debreczennek 1500 képesítéshez kötött iparra foglalkozó iparosa, ez fejenként 3 frt tagsági díjjal évi 4500 frt, ami bőven elég egy ipartestület fenntartására.

— Hát aztán löttél kopót is?

No de vadásznak most Debreczen városban nemcsak kopókra, pardon! nyulakra, hanem más kecsesebb s nemesebb vadakra is no nem valami nagyon nagy vadaka: sziveskedjenek gondolni, leányokról és ujságírókról vagyon szó. . . És pedig a leányok jeleznék a vadat, két fiatal buzugó ujságíró kollegánk M. I. és L. ö. urak a vadászokat, a kik már napok óta a leányos hazákat járják, nem épen leánykérési szempontból pedig jobb volna, ugy-e Miczikém lelkem?, hanem mert műkedvelőket verbuválnak, a vidéki hírlapíró szövetség február havi estélyére, a milyen hogy nem lesz a rézig, no arról már a debreczeni hírlapkiadás és szerkesztés vezetőre — ide valami hatalmas nagy rózsás ollót kell gondolni — Zichermann Herman kedves urbátyánk is fog és mer kezeskedni.

Hadd csörögjön, csörögjön hát a bohókás farsangi csörgő s mulassunk, mulassanak gond nélkül kedveseim, most még ugys csak a selymes bali ruhák járjak, csak később, később lesznek kiirva a kontók, de melyek ugys a tácska baja, mulassanak, hát kedvesim!

Hajdu-Huszár.

rózsás reménységű fiatal volt, mint ezek a lelkes diákok? . . Hej, talán még az akácza is másat nyitott akkor, fehérebbet, mézesebbet, mikor még az a szép arcú, első szavaló Kovács diák is ugyanazon a diák helyen állott, tapsolt régi jó művészeinknek, de hogy is hitte volna kkor, még ábrándnak is merész lett volna, a puritán kálomista pap fiából — színész, a magyar színpadok legelső tragikus színésze? Azok az édes visszaemlékezések, bizony bizony ide s tova 50 esztendeje is lesz már annak, másként nyitott akkor még az akácza virága is, mézesebbet, fehérebbet.

No de már a mi derék vadászainkról sem felejkezzünk meg, azokra is jobb szemmel tekintett Szent Hubertus, de a vadászok is ám e lesi puskás szentre, amióta felfagyott . . .

Azóta az erdőben, a mezőkön, a »Ludas csárda« tájékán mindig csattog-pufog a puská, végtromlására a szörnyűséges veres nyulacskáknak, melyekre különösen egy közkedvelt s elegáns fiatal fislálsunknak van szörnyű bőszaragja, aki ma este is a »Kis Pipában« nyulsozóret rendez s akitől egy gonosz nyelű, de nem vadász ember, ama nyilatkozatra, hogy nyolcz kopóval vadásztak a nyulacskákra meg is kérdezte:

De van az iparéletnek még tanoncz szegődtetés és szabadtásból is jövedelmes ez ollenében a szegényebb iyarosok díjait, pl. kik csak 10 frt kereseti adót fizetnek, le lehet szállítani 1 frtra.

No ennyit már csakugyan megér testvérek között is az a jog, hogy önmaga intézhesse el bajait!

Hogy az iparhatósági biztos az üléseken jelen van, az csak nem lehet kifogás! — Csak kell lenni — valakinek, — a ki ellenőrizze egy olyan testület működését, melyet a törvény szabályoz.

Szó, a mi szó, gyenge kifogások ezek azon előnyökkel szemben, melyet iparosainknak az Ipartestület nyújt. Régi szegényfolyja Debreczennek az Ipartestület hiánya és érzi is ennek hátrányait iparosaink nagy része, csak azok nem, kik csak a címet tartották meg, de iparukat nem folytatják. Most itt az idő, hogy az ige testté váljék; az a fent említett kis lelkes csapat, derék munkát végez a szervezéssel; munkája immár a befejezéshez közeleg, mert iparosaink nagy része melléje sorakozott. Mi részünkről a kitarításukat meg tudjuk becsülni, őszintén kívánjuk nekik, — hogy győzelem koronázza fáradozásukat, legyen ez a hála azon idő veszteségéért, melyet ez ügynek áldoztak!

De van még egy más kívánságunk is és ez az, hogy a kik előítéletből, — vagy más okokból eddig elleneztek az Ipartestületet, — most látva azt, hogy az létesülni fog, sorakozzanak jó szántukból az Ipartestület hívei közé, létesüljön az mindnyajunk egyesült akaratából!

Női klinika Debreczenben.

Debreczen, jan 23.

A debreczeni m. kir. bábaképző intézetnek Péterfia u'ca 933. számú házában elhelyezett klinikája a napokban megnyitott.

Az intézet főcélja: jó készütségű, foglalkozásukat értő bábákat nevelni, hogy a hazánkban e téren mindig érezhető hiányon segítve legyen.

A bábák társadalmi állása nem nagyon előkelő, tekintélyük nem valami nagy.

Ennek dacára a lelkiismeretes és dolgozó járatos bábák a legfontosabb foglalkozások egyikét látják el az emberek ezekre a kevésbé vett egyénekre legtöbbször minden aggodalom nélkül bizzak legnagyobb kincsüket az életet.

A bábák működésének fontosságát semmi sem bizonyítja világosabban, mint a statisztika.

A legmegbízhatóbb a Poroszországról szóló kimutatás, amely szerint abban az államban 60 év alatt (1816—1875-ig) meghalt gyermekágyi lázban 363,624 fiatal asszony.

Igy magában véve nem eléggé megdöbbentő ez a nagy szám sem. De ha tudjuk azt is, hogy ugyancsak azon idő alatt kolerában csak 170,000 nő halt meg, a himlő ugyanazon 60 év alatt mindössze 165,000 áldozatot kivánt a nők közül: akkor látjuk tisztán, hogy a szülés több halálozásnak lett oka, mint az ugyanazon idő alatt legpusztítóbb két járványos betegség.

Most az a kérdés merül fel, hogy lehet-e a gyermekágyi ilyen nagy halandóság ellen eredményesen küzdeni?

Ezre legmeggyőzőbb feleletet a gyermekágyi láz elleni eljárás felfedezőjének Semmelweisnek az észleletei adnak.

A bécsi szülő intézetben, amelynek ő assistense volt, átlag 15 nő halt meg 100 közül.

A Semmelweis felfedezésének gyakorlati

alkalmazása e halálozási számot egyre csökkentette. — Amióta ismereteink ezen a téren még tökéletesebbek lettek, a mióta tudjuk, hogy a gyermekágyi láz heveny fertőző betegség, amelyet csaknem kivétel nélkül a szülőnő körül foglalatokodó baba olt be a nő testébe; amióta tudjuk, mi módon lehet megelőzni e betegség tovahurcolását, azóta a gyermekágyi láz járványosan egyetlenegy intézetben sem fordul elő a halálozás az eddigiekhez képest ezen betegség folytán általában elenyésző csekély.

El lévén ez a kérdés döntve, megítélhetjük a bábáügy fontosságát. Ha még azt is figyelembe vesszük, hogy hazánkban is évenként 6—8000 asszony életét veszi el a gyermekágyi láz, nem lesz szükség bebizonyítani, hogy ezen nagy halálozás csökkentésére minden lehetőet el kell követnünk.

Ha valaki e tényeket tudja s szívében egy szemernyi felebaráti szeretet van; vagy látja rokonai, ismerősei közt a legmélyebb gyászszá válni az óhajta várt örömet, látja rövid pár nap alatt elpusztulni, azt a viruló fiatal asszonyt, a ki legszebb emberi hivatása teljesítésének lett áldozata: az bizonynyal kellőképen méltányolja a bábá-iskolák hivatását.

Ezeknek az intézeteknek nemcsak célja, hanem működése is nemes, a szó igaz értelmében emberbaráti. Mintaszerű ellátást és gondozást igyekeznek adni ápolójának s teljesen díjtalanul nyitva áll mindenki számára. Nemcsak szülő, hanem várandós, állapotuknál fogva munkaképtelen nők és nőbetegek is helyet le nek falai közt.

Hogy az intézet kitűzött céljának megfelelhessen, három részből áll.

Első része a tulajdonképeni bábá-iskola, melyben a növendékek elméleti leczkéken kívül készítményeken és babákon gyakorlati kiképzetést nyernek. A bábáiskolában évenként két tanfolyam van. Egyik október—febr. másik márczius—juli hónapokban. Azonkívül a szükséghez képest időről-időre rövid ismétlő tanfolyamok lesznek régebben kitanult bábák számára, hogy a szülészet haladásában ők is részt vegyenek, s az újításokat megismerhessék.

Az oktatás maga teljesen ingyens.

Az összes költség 20 frt vizsga díj, mely a vizsgáló biztosoknak napi díjára s az oklevél előállítás költségeire szükséges. Hogy teljesen vagyontalan nők is megtanulhassák a bábáságot, minden tanfolyam a szegényebb hallgatók között 500 frt osztatik ki ösztöndíj czimén. Az ösztöndíjak főleg a vidékről jövő s más segélyforrást nélkülöző nők számára vannak rendszeresítve.

Második része a szülészeti klinika, amelyen a hallgatók megszerzett ismereteiket szülőnők, gyermekágyasok és csecsemők ápolásával tökéletesítik s elsajátítják mindazt, a mit nekik a tudomány mai állása szerint tudniuk kell.

Épen azért a klinikán, — tekintet nélkül a költségekre, — mindent látni és tanulni kell a hallgatóknak, amit a modern szülészeti a szülésznek nyújthat.

Ezen osztály felkeresése nem ajánlható eléggé általában a szegény, de főleg a családos és férjes nőknek, miután ugy maga a szülés, mint a gyermekágyi ideje alatti ápolás ellátás, esetleg gyógyítás egyáltalában semmi-jökbe sem kerül.

Ezen az osztályon poliklinikum is van. Ez intézmény teszi lehetővé, hogy a hallgatók ne csak a klinikán, hanem a gyakorlati életben is lássák a legkülönbözőbb viszonyoknak megfelelő alkalmazásban a megtanult elveket.

Harmadik része az intézetnek a nőbeteg klinika, amelyen a hallgatókat a betegápolás és az ennél szükséges műfogásokba vezetik be. Ez osztályon nemcsak fekvő, hanem járó betegek is részesülnek gyógykezelésben, e célból minden hétköznap reggelén 8—9-ig nyilvános díjtalan rendelés van az intézetnek e célra berendezett helyiségében.

A szülészeti klinikán az ellátás és ápolás teljesen díjtalan.

A nőgyógyászati osztályon is vannak ingyenes helyek vagyontalan betegek részére. A fizető betegek az ellátás és ápolásért naponként egy forintot fizetnek.

Az ellátás az ápolatnak állapotának megfelelő s általánosságban a következő: reggel kávé vagy tej, tíz órakor rántott leves, délben husleves, hus és főzelék vagy tészta. — Este háromszor egy heten hus étel, háromszor tészta, egyszer főzelék.

E rövid ismertetésből kitűnik, hogy az intézet az igazi ember szeretetet és haladás vágyát által vezéreltetve, minden cselekedetével hasznára akar lenni mindenkinek, a k segítségére részorul, vagy azt igénybe óhajta venni.

E bátorít fel arra, hogy ezen új intézetet szíves figyelmébe és jóakarataban ajánljam s egyuttal tisztelettel felkérem, hogy mindenkit, a kink akár mint bábatanulónak, akár mint betegnek a klinika hasznára lehet: az intézetbe utasítani méltóztassék.

Debreczen, 1897. január hó.

Dr. Kenézy Gyula,
igazgató tanár.

IRODALOM.

Uj versek. Előfizetési felhívás Zemléni Árpád újabb költeményeire. A fiatal költő a következő felhívást küldte be hozzánk, melyet ajánlunk olvasóink szíves figyelmébe: Tisztelt közönség! Ujabb verseim kiadása alkalmával első sorban is azokat a régi barátaimat és jóakaróimat kérem, a kiknek támogatásával első könyvem három kiadást ért, ne hagyjanak el mostan se. Uj verseim, ugy érzem, jobbak, irodalmi viszonyaink azonban — legalább az én számomra — nem javultak még meg annyira, hogy elindulhatnék kiadót találni. De a nyomtatási költség az önök segítségével így is majd csak begyűlik. Azoknak, a kiket nem ismerek személyesen, ide nyomatok néhány apróságot mutatnók. És csak arra kérem őket, hogyha valamelyik ismerősöm ezzel a gyűjtő-ívvvel hozzájuk megy, ne álljanak nagyon ellent. Mindnyájunkkal szabad a Múza. Gondolják meg, ők is adhatnak még ki verses könyvet. Az »Uj Versek« előbbi könyvem formájában, vastag szép papiroson, 8 iv terjedelemben husvétra fognak megjelenni. A kötet ára füzve 50 kr, diszkötésben 1 frt 50 kr. Gyűjtőknek tíz előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálók. Az előfizetési pénzeket lakásomra Budapest, Ferenczvaros, Czuczor utca 8 sz. alá márczius közepéig kérem beküldeni. Budapest, 1897. január havában. Tisztelettel Zemléni Árpád.

Színház.

E. Kovács Gyula jubileuma.

— Második nap. —
Lear király.

Szeretnők, ha tollunk ereje megszá-
szorozodnék, hogy kifejezhessük hiven és iga-
zán a tegnapi est sikerét.

Szeretnők, ha az a fejelágyára esett
színházi habitué, aki nem régiben, az egyik
helyi lap hasábján a Shakspearei előadásokat
csak holmi productióknak minősítette
szeretnők, mondjuk, ha ez az Ur és elvtársai
ott voltak volna tegnap este és saját maguk
(szégyenülve) győződtek volna meg, hogy
minő óriási különbség van a közt a felséges
művészeti élvezet között, amelyet egy-egy
shakspearei remeknek méltó előadása nyújt
és a között a silány érzéki inger között, a
melyet a modern izlésből fakadó naturalisti-
kus színművek és obscoen operettek előadá-
sain hajhásznak ennek a romlott kornak ha-
sonló fiai.

A színház nemcsak megtelt, hanem főleg
az állóhelyek miatt félelmesen tul volt zsu-
folva. És mind a mellett az egész előadás
alatt siri csend és templomi áhitat ült a
halgatóság rengeteg tömegén és a leghalkabb
suttogó hang is teljesen érvenyesült.

És mindennek koránt sem pusztán a
külső illemtudás, a vendég iránt tartozó
tisztelet volt az okozója, hanem az az ellen-
állhatatlan szellemi erő, mely a remek darab-
ból s az Istentől ihletett művész játékából el-
kiaradt.

Sokszor volt már e sorok írójának alkalma
Lear király félelmes nagyalakját a hazai legelső
színpadon és azonkívül a kontinens három
nagy kultusz nemzetének: a németek, franciák
és olaszok legelső művészeitől látni és hal-
lani: de jobbat és igazabbat, mint az E.
Kovács Gyula tegnapi Learja, senkitől
sem látott.

Ez a művészi nagyság, a természetes-
ségnek az a megdöbbentő és magával ragadó
ereje, a mely E. Kovács Gyula játékában
is megnyilatkozott biztosította a fennmaradást
és biztosítja örök időkre el Shakspeare reme-
keinek.

A művészi sikerrel teljesen egy szívo-
nalon állott a külső siker.

A közönség önfelédten, elfojtott lélekzettel
követte leste minden mezdulatát, minden szavat
s elragadtatásának nyílt színen is, felvonás
végeken is majdnem a zaklatásig fokozódott
tapshivarral fejezte ki. És a nagy művész
szerényen, halásan fogadta annak a városnak
szerejét, a honnan ő a maga erejét és lel-
kesedését merítette, a hol művészi ereje kifej-
lődött s a hova, mindig úgy jön vissza, mint
kedves otthonába.

Örömmel konstatáljuk, hogy a környezet,
melyben a nagy művész mozgott, méltó volt
hozza.

Komjáthy Edgár szerepének min-
denik részében, ugys mint daliás lovag, ugys
mint magát eszelősnek tetető szegény Tamás
igen jó volt.

Bartha Glosler gróf szerepét a
a legtöbb helyen jól, de különösen a megva-
kítási jelenetben meghatóan adta.

Szilágyi Vilmos Kent gróf ábrá-
zolásában mutatott be igen sikerült ala-
kítást.

Sziklay Miklós a Bolond

nehéz szerepét sok jó igyekezettel, bár nem
mindenütt egyforma sikerrel játszotta meg.

A két intrikus szerep közül Cornwall
Benedik, Edmund pedig Vidor kezében
volt. Az első megálta helyét, de az utóbbi —
nem az ő meleg kedélyéhez való lévén ez az
ármánykodás — gyöngé volt.

A hölgyek közül alig tudjuk, melyiket
említsük első helyen, mind a hárman különök
voltak. Komjáthyban az erő,
Kiss Irénben az alattomos-
ság, Molnár Rózsikában a
gyöngédség és baj nyerte meg
a maga hü kifejezőjét.

A tegnapi este, mint már annyi előző,
ujra meggyőzött bennünket arról, hogy a föld-
szinti állóhelyek ügyét reformálni kell, mert
az szinte elviselhetetlen, hogy a közönségnek
éppen a legősintebb és lelkesedni legjobban
tudó része, a tanuló ifjuság a műélvezet-
hez csak olyan kinszenvedés arán juthasson, —
a milyeneknek tegnap is ki voltak téve az
iszonyu zsufoltság miatt.

A nagy művész ez alkalommal ma lép
fel utoljára, hisszük, hogy ma is olyan nagy
és olyan intelligens közönség előtt, mint tegnap.

Grotius.

TARKA-ÉLET.

Ez az idő.

Az idő épen olyan, mint a miniszter-
elnök, bármikor lehet elene simfelni, ha esik,
hogy miért esik? Ha fagy, hogy miért fagy?
Ha olvad, hogy miért olvad?

És így tovább a panaszkok egész a Jeré-
miás siralmáig . . .

Most épen esik, lucskol a lecsapódott
köd, hát ez a baj! Különösen a helybeli
urhalász mester Polonius Andor uram
panaszodik ellene, a kinek a vasut melletti
koresolyázó tavaról már megint felolvadt a
jég, talán a közeledő tavasz illatát meg-
érezve? . . . Mert közeledik a tavasz, nem is
olyan észrevétlenül, hosszabbodnak a napalok
s rövidülnek a téli éjszakák, miknek a gyönyör-
reiről hasabokat lehetne írni, kedves dolgokat,
mint a milyen kedvesek a fiatal menyecskek
— pongyolában . . .

A tavasz, a tavasz, mely az ibolyát
virággá fahasztja, bizony közeledik — s
érkezését jelenti talán az a vándor hegedű-
művész fecske is Píck-Steinér Soma
ki nemcsak kitűnő művész, de takaros fiatal
legény is, gesztenye barna a hosszú művész
haja, kék a szeme s ki tegnap városunkba
megérkezett, hogy művészetét itt is bemutassa,
meg pedig kedden este a színházban. —
Igen jó nevű művész, aradi magyar fiu
is, így reméljük, hogy neki kezebb panasza
lesz az időjárás ellen, mint jó Polonius Andor
násznak a kinek ha tél van, a mikor koresolyáz-
nának zicher felolvad, a tava, nyáron pedig
az ezüst hasu potykák helyett zöldhátú békák
énekelik azok a melabus kántátékat, a halas
tóban, miknek hallásán szerfölött örvendez
szintén-szinte a halász ember szíve.

Szóval az idő, ma is, mint mindig, ép
olyan mint Bánffy miniszterelnök, mindig le-
het szidni, mindig lehet kifogásolni, azért
csak szapuljuk is hát.

Paulus.

Ujdonságok.

A Csokonai-kör estélye.

Debreczen, január 23.

főiskola disztermében válogatott nagy
közönség jelenlétében tartott tegnap este a
Csokonai kör felolvasó estélyt. A műsor mint
rendesen úgy most is, érdekes és izléssel
összeállított volt, mi mellett legjobban tanus-
kodtak ama tapsok, melyekkel a felolvasókat,
a szavalót a közönség kitüntette.

Legelőbb a magyar irodalmat ért nagy
csapásról, Vajda János aggköltőnk elhunytáról
emlékezett meg Széll Farkas elnök a
részvét szaván.

Majd a kellemes felolvasó és író dr
Szántó Samuel olvasott fel a gyermekek-
ről, a gyermekek lelki világáról nagy hatást
és érdeklődést kelte, mint amilyen kedvesek
azok a tiszta szemű bábék, akikről felol-
vasott.

Török Péter, a kiválóan tudós
tanár ellenben a szabadtermészet köréből ke-
reste ki tárgyát, sok szellemmel, de e mel-
lett nagy szakértelemmel ismertette a gombák
különféle fajait.

Végül Dr. Varga Lajos is sikerülten adta
elő a gyönyörű Arany balladát, »az éjféli
párbajt«, aratva is sok tapsokat.

* Istenitisztelet. Holnap, f. hó 24-én
d. e. az ev. ref. templomokban az isteni-
tiszteletet a következő sorrendben tartatnak
meg: a nagytemplomban Szilágyi Im-
re s. lelkész, a kistemplomban Mind-
szent Imre s. lelkész, a Kossuth utczei
templomban Mitróvic s. Gyula lelkész,
az ipotály templomban K. Tóth Kálmán
lelkésze. Az ág. ev. templomban holnap d. e.
10 órakor és d. u. 3 órakor Geisztlinger Pál
s. lelkész végzi az istenitiszteletet.

* A függetlenségi kör bálja ma este
lesz megtartva a »Korona« disztermében. Jó
ízű magyaros mulatság ez, a legelőkelőbb
polgár-ág bálja, azért nagy is az érdeklődés
iránta. Tiszta jó italokról ételekről Kemény
Janos, ez a jó hírnevű fiatal vendéglős fog
gondoskodni.

* Presbytergyűlés. A debreczeni ev. ref.
egyház presbiteruma holnap, vasárnap, e hó
24-én d. u. 10 órakor Kiss Aron püspök
elnöklete alatt közgyűlést tart, melynek számos
fontos tárgya lesz, melyek közül kiemeljük a
következőket: Az iskolaszék jelentése Né-
methy Lajos iskolaszéki elnök lemondásá-
ról, egyházi pénztárnok választás, mely állás
tudvalevőleg Jeney József lemondásával
üresedett meg. Az állásra pályáztak: Csobán
József egyházi ellenőr és Ertsely Jenő
kereskedő, míg a pénztárnok választással eset-
eg megüresedő állásokra pályáztak: Hódny
Árpád, Némethy József és Szücs
Elek számvéve. Azután jelentésre kerülnek
tárgyalások Kállay István presbiter ha-
láláról. Csanak József presbiter lemondásáról
s intézkedni fog a gyűlés az ő helyeik betöltése
tárgyában. — Továbbá az iskolaszék jelentése
egy segédvívó alkalmazása, valamint néhai
Kállay István helyettesítése s a helyettesek
fizetése tárgyában, valamint az esküt eddig
még le nem tett egyházközségi bírósági tagok
is szintén holnap teszik le az esküt es néhai
M. Kis István helyett is holnap fogják meg-
választani az iskolagondnokot.

* Gazdasági szakelőadások. A gazdasági
egyesület elnökségétől ve tük a következő je-
lentést. A debreczeni gazdasági egyesület a m.

kir. gazdasági tanintézet helyiségeiben szak-előadásokat rendez, melyekre úgy a gazd. egy. tagjait, valamint az érdeklő gazda közönséget tisztelettel meghívja. A szakelőadások sorozata: 1. j a n u r 26-án k e d d e n: A petroleum motorok és azoknak gazdasági jelentősége. Előadó ifj. S p o r z o n Pál, gazdasági tanintézeti tanár. 2. f e b r u á r 2-án k e d d e n: Takarmány növények természetese. Előadó K e r p e l y Kálmán gazdasági tanintézeti tanár. 3. f e b r u á r 9-én kedden A sertés vérszól. — Előadó F e r e n c z y Ferenc gazdasági tanintézeti tanár. — 4. f e b r u á r 16-án k e d d e n A homoki szőlők telepítése. Előadó S z a b ó Lajos v. vinczellér iskolai igazgató, a létai és debreczeni minta szőlőtelepek igazgatója. Az előadások az illető napokon délután 5 órakor kezdődnek a m. kir. gazdasági tanintézet I. számú tantermében. — Ezen belépődíj nélkül rendezett — előadásokra felhívjuk az egész gazda közönség figyelmét és kérjük a minél nagyobb számban való megjelenést annyival is inkább, mert mint a tárgysorozat mutatja, a gazdákat leközvetlenebbül érdeklő kérdések jönnek tárgyalás alá, melyeket a gazdaközönségnek saját jól felfogott érdekében tanulmányozni és ismerni kell. Debreczen, 1897. Január 22. A debreczeni gazdasági egyesület elnöksége. V á c z y Janos elnök, R i c k l Antal alelnök.

* **Tanácsülések.** Ma délelőtt 10 órakor a városháza nagy termében gróf D é g e n f e l d József főispán elnökléte alatt teljes tanácsülés volt, a melyen a f. hó 28-án tartandó városi közgyűlés tárgysorozatát állították össze véglegesen. A teljes tanácsülés után, melynek fél 12 órakor volt vége, S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elnökléte alatt rendez tanácsülés volt.

* **Az új állampolgárok.** A belügyminiszter leküldte P a c z e l t János ismert debreczeni műkertésznek a honosítási kérvényt, melyet jóváhagyott. P a c z e l t, ki csehországi születésű s évek óta híres kertész Debreczenben, most S c h a g e r Károlyval aki szinte kérelmezett, S i m o n f f y polgármester előtt fogja letenni a magyar állampolgári esküt.

* **Törvényszéki végtárgyalások.** A jövő heten a helybeli kir. törvényszéknel a következő ügyekben vannak kitűzve a végtárgyalások: Január 25-én hétfőn M. Kovács Ferenc s társai ellen, magánosok elleni erőszak büntetéseért. Béki Lajos ellen orgazdaságot. Fehér Sara ellen lopasért. — Január 27. szerdán. Krisza András s társai ellen hivatali sikkszas és orgazdaságot. Özy. Tömöri Istvánné s társai ellen gondatlan-ságból okozott emberölésért. Miskozy István ellen vétkes bukásért. — Január 28. Csütörtökön. Balai Gábor ellen lopasért. Gál István ellen szándékos emberölésért. — Január 29. pénteken Treszkai Ferenc s társai ellen súlyos testi sértésért. Január 28. Itélethirdetés k lesznek.

* **Feloldott zárlat.** Monostor-Pályi község mint előjárósága a debreczeni mezőrendőrkapitányságot értesítette, a ragadós száj és körfőfajás betegség miatt elrendelt zárlat alól feloldotta.

* **Szünik a sertésvész Debreczenben.** Az a veszedelmes nyavalya, mely Magyarország gazdag sertés állományát majdnem teljesen kipusztította s megmérhetetlen károkat okozott, szünő félben van már Debreczenben is, úgy hogy remélhető volna, hogy a sertésvész miatti zárlat nehéz nyüge alól mielőbb szabadulhat a város, különösen ha a tenyésztő gazdák a fertőztelenítést pontosabban végezik illetőleg végeznék. Hanem ép ez a nagy baj, hogy a fertőztelenítést hanyagolják el a gazdák, mely hanyagsággal pedig elsősorban a saját érdekeiknek megrontói, olyan az ilyen eset, mint mikor valakinek a háza ég s a szomszédjától várja, hogy oltsák? Ez a derék

szomszéd különben itt a mezőrendőrkapitányság, mely mindent elkövet, hogy a gazdák be is tartsák a kiadott rendeleteket, mik közül a legfontosabbak ép az e hanyagolt fertőztelenítésre vonatkoznak.

* **Letört bimbó.** Spiegelhalter Lajost a m. kir. államvasutak debreczeni fűtőházi főnökét súlyos csapás érte kis leánya Éditke tegnap este 11 órakor meghalt. A gyászoló szülők a következő gyászjelentést adták kt: S p i e g e l h a l t e r Lajos és neje G a l t i n o w s z k y Laura szomorodott szívvel tudatják felejthetetlen kis leányuknak EDITKÉNEK folyó hó 22-én éjjeli 11 órakor életének 4-ik évében történt gyászos elhunytát. Drága kis halottuuk hült tetemei folyó hó 24-én délután 2 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartása szerint a Magy. áll. vasuti nagy állomástól a Szent-Anna-utczaí temetőben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztesség tételre ismerőseinket szomcrodot szívve meghívjuk. Debreczen 1897 január 23-án Az örök világhoz fényszedjék neki! A temetést G e b a u e r tem. intézete rendezi.

* **Az iparos tanoncziskolai felügyelő-hizottság megalakítása.** Az iparos tanoncz iskolai felügyelő bizottság a ma délutáni 3 órakor B é s z l e r Károly tanácsnok hivatali helyiségeben tartandó ülésen alakították meg. A bizottság tagjai 3 évi időtartamra választatnak, tanítással foglalkozó, vagy a tanítás ügyéhez értő s az iránt buzgólkodó egyének kiválólag pedig művelt és értelmes iparosok sorából. A bizottságnak tagjai még az iparos tanoncziskolai igazgatója és ipariskolai tanítótestületnek a maga kebeléből választott képviselője, tagjai lennének még az ipartestület által kiküldött két tag, ha Debreczenben volna ipartestület, így hát a törvény emez intézkedései végre nem hajthatók. — A bizottság ma d. u. még elnökét, alelnökét, gondnokát és jegyzőjét is saját kebeléből megválasztja.

* **Halálozás.** Polgár Faragó András és neje Vékony Zsuzsanna mint nagyszülők, Polgár Rácz Gábor és neje Faragó Juliánna mint szülők, gyermekeik illetve a testvérek is fajdalmas szívvel tudatják felejthetetlen unokájuk, szeretett gyermekük, illetve testvérük Róznak f. hó 23-án 5 éves korában történt gyászos elhunytát. Földi részei f. hó 25-én, hétfőn d. u. 2 órakor fognak kis péterfia-utca 756 sz. saját háztól a péterfia-utcaí temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Béke lenyzen áldott hamvai fellett. A temetést Dankó M. tem int. rendezi.

* **Társas vacsora.** A debreczeni czipészársulat 1897 február hó 13-án, szombaton a »Margit« fűrdő disztermében jótékonyozó pénztára gyarapítására, táncszal egybekötött zártkörű társas vacsorát rendez. Belepti díj személyenként — melyben a vacsora díja is befoglaltatik — 1 frt. Csupán a táncmulatsághoz belepti díj 50 kr. A vacsora kezdete pontban 8 órakor, tánc 10 órakor. Zenész Dajna Bendi és fia kitűnő zenekara. Vacsora alatt és szünetek közben Dajna Bendi, magyarország legkitűnőbb gordonka művész fogja az ő művészetével a t. közönséget mulattatni. — Jegyek a vacsorához a meghívó előmutatása mellett előre váltható Weidner Gusztáv, — Csicsó Lajos és Nemes Gábor urak üzleteiben. Csupán a táncmulatsághoz jegyek csakis az estélyen a pénztárnál kaphatók. Felülfizetések a jótékonyozás iránti tekintetből, köszönettel fogadtatnak.

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, január 23.

A néppárt egyik vezérszónoka L e p s é n y i Miklós hatalmas támadást intézett ma a kormánypart ellenében, hogy az elnök meg is vonta tőle a szót. A mérges természetű beszédben a választási v i s s z a é l é

s e k k e l v á d o l t a a kormányt, — o r c z á t l a n s á g n a k mondván a kormány és közegeinek eljárását, miért az elnök rendreutasította, sőt a többszöri rendreutasítás után meg is vonta tőle a szót. De lepcsényi ezért tovább beszélt és még jobban csodálkozott a kormánypart önértéhiányán, mely ily kormányt támogatta. Persze, ugymond, a f a z é k, a k o n c z, a s á p. — Ekkor vonta meg tőle az elnök a szót. Ekkor M a d a r á s z képviselő figyelmeztette az elnököt ama kötelességére, hogy első sorban neki kötelessége b e t a r t a n i a házszabályokat, — azok s z e r i n t p e d i g a s z ó t m e g v o n n i a d d i g n e m l e h e t, m i g a r e n d r e u t a s i t o t t k é p v i s e l l ő m e n t s é g é t e l l ő n e m a d t a.

S z i l á g y i haragosan visszautasította a figyelmeztetést, mert aházszabály szerint előbb kell az.

Majd P o l o n y i Géza az általános választói jog érdekében beszélt, mit K o s s u t h csak a magyar nyelven beszélők és írókra akarna elfogadni. — Z i c h y J e n ő Rakovszky, Madarász József, Győry E ö k szinte pártólólag szólottak, míg Perczel miniszter a kormány nevében elvetette, hanem választási reformoktól nem idegenkedne.

V á r o s s y Gyula a csikmegyei főszolgabíró törvénytelen intézkedései miatt interpellált. S z á p á r y László a pestis elleni óvintézkedések felől.

P e r c z e l m gnyugtatólag válaszolt mindakét interpellációra.

Apróságok Vajda János életéből.

Vajda Jánosról, az elhunyt agg költőről tömérdek jellemző történetet és adomát jegyeztek föl. Vajda ugyanis egyike volt a legeredőbb embereknek, aki mindig szeszélye után indult, aki mindig roszkedvű volt s folyton szidta a világot. De azért mód nélkül hiszékeny volt. S részben ez okozta tömérdek baját és világyűlöletét.

Husz évvel ezelőtt egész váratlanul meg-nőült. Házassága igen különös körülmények közt történt és semmikép sem volt boldog házasságnak nevezhető. Csakhamar vátoport indított s életének ez a végzetes eseménye az vddig is különöz ember kedélyét tönkretette.

Kerülni kezdte az embereket, fekete világyűlölet sugárzott a beszédéből, gyanakodó, kedvtelen és ideges lett, mind oly tulajdonságok, melyek egyesével is kivetkeztek az emberi természetet eredeti formájából.

Ehhez járult gyomorbaja, amelylyel minden esztendőben fölkereste Karlsbadot vagy Rohitsot. Különösen az utóbbi helyen járt sűrűn, vagy husz év óta minden évadban ott töltött néhány hetet s a fűrdőhely legismertebb alakjainak egyike volt. Gyomorbaja különös volt. Ő nem étvágytalanságban szenvedett, mint más roszsz gyomru halandó, hanem beteges nagytűsűségben.

Legendák szállongtak az irigy gyomorbeteg közt erről az étvágyról. Egymás után három vendéglőben ebédelte és vacsorált azért mert mint mondogatta, röstelt egy vendéglőben egy-zerre annyit enni. De három vendéglőben sem tudta kielégíteni étvágyát, a vacsora után rendszeren becsomagolta ott magának egy egész sült csirkét s haza vitte éjszakára. — Gyakran kétségbeesett a nagy étűségén, melyről hasztalan akart leszokni s mely ellen nem talált gyógyítószert. Pedig a lakoma többnyire heves roszszulléttel végződött.

Pe-szimizmusa néha igen különösen nyilvánkozott. — Egyszer a népszínház előtt valaki tüzet kárt tőle. Vajda így mordult rá: — Uram, ötszázhetvenezer ember lakik Budapesten, miért kér ön éppen tőlem tüzet?

És nem adott. Az ilyen apróságokban is hajlandó volt a sors üdözését látni.

Mikor a házas élettel szakított, fölöslegessé lett a tágasabb lakás és csédulat tett

ki a kapura, mely a járőkelőknek tudtára adta, hogy a második emeleten kiadó szoba van egy tisztességes nőien uri ember számára.

A szoba iránt érdeklődött ezzel a kérdéssel fogadta:

— Mi az ön foglalkozása? Azután sorban megkérdezte tőle, hogy szokott-e vendéget fogadni? Vannak-e rokonai? nem csinálnak sok zajt, szokott-e köhögni?

Tíz napig tartott, míg végre ekadt egy elszánt ember, aki a kivallatást keményen kiállotta, nem szűkölt meg nevével mint a többi. Vajda nevével kedéláttal bámulta és vállalta tovább.

— Hát énekelni szokott-e?

— Nem szoktam.

Az helyes. Mert én rettenetesen izgatott leszek, ha énekszót hallok. Akkor se énekel, mikor esetleg részeg?

— Nem szoktam részeg lenni.

— Ez a leghelyesebb. Mert én kérem az oroslánbögésre, a farkasüvöltésre azt gondolom, hogy az egy becsületes, tisztességes hang, a természet úgy adta azoknak az állatoknak, hát én abba beletudok nyugodni. — De mikor egy észszel bíró művelt ember leissza magát és a természetét meggyalázva bűnből: az engemet uram, felháborít és örülté tesz.

— Hat füttyölni szokott?

— Nem szoktam.

— No akkor tessék velem jönni; akkor megmutathatom önnek a szobát.

Előkereste a kulcsot, kinyitotta a féltve őrzött szentély ajtaját és bevezette a fiatal embert. Az mindent rendben levőnek talált, a bért se sokallotta és nyomban ki akarta fizetni.

Mikor az öreg Vajda a két tizest előkerülni látta, ebből világos lett előtte, hogy immár visszavonhatatlanul és menthetlenül be fog hozzá költözni egy másik emberi lény — tétőtől talpig zavarba jött és megdöbbent.

— Ne siessen vele kérem! szóló aztán hirtelen elhatározással.

— Miért kérem?

— Az ilyesmit nem jó elhamarkodni. Gondolja meg, fiatal ember ön is holnapig és én is meggondolom.

— Mit gondoljak meg?

— Hát ha ön nem fogja megtartani tudni az ígéreteit? Hát ha ön nem ismeri eléggé jól magát és mégis füttyölni fog? Én előre remegek ettől és nem vállalhatok felelősséget a történésekért. Most semmi esetre sem adhatom ki a szobát.

Egyszer képviselő akart lenni. Megszólította egyik írotársát, a ki már benn volt a Házban:

— Ismertessél meg az utakkal és módokkal, melyek révén képviselő lehetnék?

— Először is keress olyan kerületet, melyben kilátásod lehet arra, hogy megválaszszanak. Van-e ilyen kerületed?

— Volna — feleli Vajda.

— Melyik?

— A váali.

— Talán befolyásos ismerőseid vannak a váali kerületben?

— Nem, nincsenek...

— Hat miféle nexusban vagy az odaváló választókkal?

— Tudod, »A váali erdőben« című versem az egész országban nagyon tetstett, ... gondolom, ez elég népszerűvé tette a váali kerületben.

Az írotárs elmosolyodott ezen a végtelen ártatlanságon.

— Janos, mondta, az a vers gyönyörű, de nem elég. Van-e pénzed?

— Minek az?

— A választásra. Pénz nélkül manapság nem választanak meg senkit.

Vajda elszontyolodott.

— Pénzem, — mondta — nincs ... azaz megállj csak ... (arcsa földerült) talán lehetne ... kérek Nagy Miklóstól, a »Vasárnapi Ujság« szerkesztőjétől.

— Aztán mennyit kapnál Nagy Miklóstól? — kérdezi az írotárs.

— Ha nagyon megszorítanom ... talán

kivásalhatnék belőle vagy száz forintot.

... Persze, nem lett képviselő a költőből. Akkor ő boszúból ilyen névjegyet nyomtatott: »Vajda János nem képviselő.«

Pár év előtt az öreg poetát nagy csapás érte. Kificamította vagy kitörte a karját és nem dolgozhatott. Csáky, az akkori közoktatásügyi miniszter Mikszáth Kalmánt elküldte hozzá megtudakolni, elfogadna-e valami segítséget egy ilyen célra szolgáló alaptól? És mennyit?

Az üzenet nagyon meghatotta az öreget. Kimondhatatlanul jól esett neki, hogy mikor elhagyta hitte magát az egész világtól és a nélkülözésektől is kezdett félni, (a mi olyan jóéltvágy embernél szörnyű könnyen bekövetkezhetett) akkor egy miniszter megemlékezik az ő érdemeiről.

Rögtön felkelt és elment személyesen a miniszterhez, hogy köszönetet mondjon.

— Szerencsémnek tartom, szóló a miniszter, hogy ilyen célra szolgáló pénzekről rendelkezhetem. Hány forintnyi évi járadékot utalványozzak?

Az évi járadék szó visszazökkentette az öreget fenekellen pesszimizmusába.

— Évi járadékot? Kegyelmes uram? En nekem? Késő az már nekem! Az én életem egy évig tarthat még. Tizenegy-tizenkét hónap múlva már én meghaltam. Egy parvers van még bennem azt nem szeretném megírhatlanul hagyni, Erre az egy évre elég lesz ezer forint.

A miniszter kiutalványozta az ezer forintot, Vajda felvette és másfél év múlva ismét kért — 2000 frtot

Mikszáth a ki a kérést közvetítette rémült arccal jött ki a képviselőházi miniszteri szobából.

— Nagy baj van bátyám! A miniszternél az van beírva hogy Vajda János ez előtt öt hónappal meghalt, most Csáky azt hiszi valami svindler jár itt a saját magad nevében.

— De hát te csak megmondta nekik hogy ösmersz?

— Hát az igaz hogy mondhatam volna de néha igen sajátosság hasonlóság esetek fordulnak elő, úgy hogy az ember maga se tudja mit gondoljon...

Jellemző a Vajda naiv hiszékenységéről, hogy a képviselők közt rögtön személyazonosságát tanukat kezdett keresni kik aztan Mikszáth előtt igazolták hogy az igazi Vajda János az aki életben van. Így aztán az öreg a kétezer forintot még akkor délelőtt fölvette, óvatosan elkerülvén mindenféle határidő kitűzését, mely élete végével csak legutóbbi összefüggésbe lett volna hozható.

KÖZGAZDASÁG.

Kőbányai sertés-piacz.

jan. 22.

Hizott sertés árak: 1. Magyar első rendű Öreg nehéz (páronként 400 kilon felüli sulyban) — krtól—krig. 2. Öreg közép (páronk 300—400 kil.sulyb. — krtól — krig. 3. Fialat (páronként nehéz — ban felülsulyban) — krig. 4. Fialat közép páronként 250—320 kg. sulyban 54—56 krig. 5. Fialat könnyű páronként 250 kgr. terjedő sulyban — krig. Magyar szedett nehéz páronként 280 kg. felüli sulyban — kr. Közép páronként 220—280 kg. sulyban — krig. Könnyű pként 220 kg. terjedő sulyban — krig. III. Szerbia Nehéz pként 260 kg felüli sulyban 49—50 krig. Közép pként 220—260 kl terjedő sulyban 49—50 krig. Könnyű pként 220 kg terjedő sulyban 47—48 krig.

Sertés létszám 1897 jan. 18-ik napján volt kész letben 6262 drb. 1897. jan. hó 19-ik napján felhjtattott 77 drb. 1897 jan. 19-ik napján elszállítatot db. 1897. évi jan. hó 20-ik napjára marad észletben 6185 db. A hizott sertés üzletirányzata — változatlan.

Budapesti gabonatözsde

jan. 22.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései akövetkezők:

Bursa	kilós	Ar 100 klg.	kilós	Ar 100 klg.
Bánsági ó	75	—	76	—
» »	77	8.25 8.35	78	8.10—8.25
» »	79	8.45 8.55	80	8.45—8.50
Tiszavidéki ó	75	—	76	—
» »	77	8.49 8.45	78	8.65—8.70
» »	79	8.55 8.60	80	8.35—8.45
Pestvidéki ó	75	—	76	—
» »	77	8.35 8.40	78	8.55—8.60
» »	79	8.50 8.55	80	8.75—8.85
Fehérmegyei ó	75	—	76	—
» »	77	8.45 8.40	78	8.30—8.35
» »	79	8.50—8.5	80	8.40—8.45
Bácskai ó	75	—	76	—
» »	77	8.45—8.50	78	8.35—8.40
» »	79	8.60—8.75	80	8.50—8.55
Észak magy	75	—	76	—
» »	77	—	78	—
» »	79	—	80	—

	Min. hekt.-ben	Ar	100 gram
Rozs elsőrendű uj	70—72	6.70	6.75
» másodrendű »	—	6.65	6.70
Árpa takarmánynak »	60—62	4.00	4.35
» égetni való —	62—64	5.10	5.30
» serfőzdei —	64—66	6.50	8.—
Zab — — — — uj	39—41	3.70	6.30
Tengeri bánsági — uj	—	4.15	4.20
» más nemű —	—	4.—	4.15
Repce bánsági	—	0.—	0.—

Kanári előénekesek

úr- és rollikat 8—20 Márkáiig utánvét mellett küld

8 napi próba időre. Kicsérelés szabad.

Prospectus ingyen.

W. Heering

tenyésztése és szétküldési üzlete

St-Andreasberg, (Harz) 427.

Előre semmi költség!

Földbirtokosoknak

olcsó törlesztéses kölcsönt

ajánl

s a legrövidebb idő alatt

lebonyolít

BALOG EDE

DEBRECZEN

Nagy-Várad-utca 2125. szám.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házi-szer ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták közvényűnél, oszónál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorla Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmával igen óvatossá legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget »Horgony« védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari színház, RUDOLSTADT.

